

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžk/36/2019
Identifikačné číslo spisu: 1017201826
Dátum vydania rozhodnutia: 26.05.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1017201826.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): Go2Sky, spol. s r.o., Ivanská cesta 65, Bratislava, IČO: 46 879 951, zastúpeného CHMELO & PARTNERS advokátska kancelária, spol. s r.o., Royova 9, Piešťany, proti žalovanému: Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, Námestie slobody 6, Bratislava, v konaní o správnej žalobe proti inému zásahu orgánu verejnej správy, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti právoplatnému uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/266/2017-68 z 25. apríla 2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/266/2017-68 z 25. apríla 2019 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 1S/266/2017-68 z 25. apríla 2019 podľa § 98 ods. 1 písm. d) Správneho súdneho poriadku odmietol žalobu proti inému zásahu orgánu verejnej správy z dôvodu jej oneskoreného podania. Podanou žalobou žalobca žiadal, aby súd zakázal žalovanému ďalej sprístupňovať informáciu obsiahnutú v liste žalovaného č. 23185/2017/OK/58299 zo 14. augusta 2017 označenom ako „Sprístupnenie informácie“ a aby žalovanému uložil povinnosť obnoviť stav pred zásahom tým, že osobám, ktorým bola sprístupnená informácia, doručí kópiu rozhodnutia súdu a o splnení tejto povinnosti upovedomí súd.

2. Žalobca alternatívne žiadal, aby v prípade ustálenia, že napadnuté opatrenie je iným už skončeným zásahom orgánu verejnej správy žalobca navrhol, aby správny súd v zmysle ustanovenia § 252 ods. 2 Správneho súdneho poriadku vydal uznesenie, ktorým list žalovaného č. 23185/2017/OK/58299 zo 14. augusta 2017 označený ako „Sprístupnenie informácie“ zruší ako nezákonný. K žalobe predložil ako dôkaz list žalovaného č. 23185/2017/OK/58299 zo 14. augusta 2017 označený ako „Sprístupnenie informácie“.

3. Krajský súd v Bratislave v odôvodnení uznesenia uviedol, že žalobca podal žalovanému dňa 18. augusta 2017 žiadosť o sprístupnenie informácie č. 59503, ktorého prílohou bol aj list žalovaného č. 23185/2017/OK/58299 zo 14. augusta 2017 označený ako „Sprístupnenie informácie“. Zároveň dňa 18.

augusta 2017 žalovanému doručil list zo 17. augusta 2017 pod č. 59337-M, v ktorom informoval ministra dopravy a výstavby Slovenskej republiky o skutočnostiach, ktoré podľa žalobcu znamenali zásadné prekročenie právomocí ministerstva, nezákonný postup ministerstva podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií), a nerovnaký prístup ministerstva k subjektom podnikajúcim v civilnom letectve. Krajský súd poukázal na to, že žalobca už v liste zo 17. augusta 2017 namietal pravdivosť informácií, ktoré ministerstvo sprístupnilo v liste „Sprístupnenie informácie“. Krajský súd uzavrel, že žalobcovi bol už dňa 17. augusta 2017 známy obsah odpovede ministerstva č. 23185/2017/OK/58299 zo 14. augusta 2017 na žiadosť o sprístupnenie informácie zo 7. augusta 2017.

4. Krajský súd uviedol, že správna žaloba vo veci iného zásahu orgánu verejnej správy musí byť podaná v (subjektívnej) lehote dvoch mesiacov odo dňa, keď sa osoba dotknutá iným zásahom orgánu verejnej správy o ňom dozvedela. Dotknutou osobou v danom prípade je žalobca, ktorý mal o predmetnom zásahu žalovaného vedomosť od 17. augusta 2017 (listu žalobcu adresovaný ministrovi dopravy a výstavby Slovenskej republiky). S poukazom na § 256 Správneho súdneho poriadku krajský súd uviedol, že žalobca mohol účinne podať žalobu proti inému zásahu orgánu verejnej správy (žalovanému) v zákonom stanovenej lehote dvoch mesiacov, teda do 17. októbra 2017. Predmetná žaloba však bola podaná na krajskom súde dňa 31. októbra 2017, teda oneskorene.

5. Proti uzneseniu krajského súdu podal žalobca kasačnú sťažnosť a žiadal, aby kasačný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Kasačnú sťažnosť odôvodnil tým, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f) Správneho súdneho poriadku) a vec nesprávne právne posúdil (§ 440 ods. 1 písm. g) Správneho súdneho poriadku).

6. Sťažovateľ uviedol, že žalobou napadnuté opatrenie (rozhodnutie žalovaného č. 23185/2017/OK/58299 zo 14. augusta 2017) nebolo nikdy adresované sťažovateľovi, ale žiadateľovi o informáciu W. H., a teda sťažovateľ sa k informácii, že napadnuté opatrenie existuje a čo je jeho obsahom, v podstate ani nemusel dostať.

7. Krajský súd svoje závery, že sťažovateľ mal v čase vzniku listu zo 17. augusta 2017 adresovanom ministrovi dopravy a výstavby Slovenskej republiky vedomosť o skutočnostiach uvádzaných v žalobe, založil na skutkových tvrdeniach žalovaného a na zisteniach, ktoré si krajský súd osvojil z administratívnych spisov žalovaného, ktoré sa netýkajú prejednávanej veci, ale konaní iniciovaných sťažovateľom. Z uvedených skutočností sťažovateľ vyvodil záver, že krajský súd nesprávne postupoval, nakoľko za účelom zisťovania začiatku plynutia subjektívnej dvojmesačnej lehoty na podanie žaloby vykonával dôkazy nevyplývajúce z administratívneho spisu týkajúceho sa prejednávanej veci (sprístupnenia informácie W. H.), ale z iných administratívnych spisov (zhodou okolností administratívnych spisov žalovaného), týkajúcich sa žiadosti sťažovateľa o poskytnutie informácie č. 59503 zo 17. augusta 2017 a listu sťažovateľa č. 59337-M zo 17. augusta 2017 adresovaného ministrovi dopravy a výstavby Slovenskej republiky. Ide len o dôkazy predložené a navrhnuté žalovaným, pričom tieto mali byť podrobené skúmaniu dokazovaním vykonaným na pojednávaní, ktoré krajský súd vo veci nenariadil. Rozhodnutie krajského súdu považoval sťažovateľ za arbitrárne.

8. Sťažovateľ uviedol, že nebol adresátom napadnutého opatrenia a nie je od neho spravodlivé žiadať, aby podával akési „preventívne“ žaloby voči domnelým alebo zrejme originálnym aktom orgánu verejnej správy. V prejednávanej veci netvrdil, že o existencii akéhosi „pamfletu“ nevedel skôr ako 31. augusta 2018, avšak až dňa 31. augusta 2018 sa od žalovaného dozvedel, že tento „pamflet“ je v skutočnosti produktom a právnym aktom orgánu verejnej správy a je tu daná možnosť jeho preskúmania súdom. Uviedol, že v dňoch 16. a 24. augusta 2017 mu bola preposlaná e-mailová správa od odosielateľa „ricardo enriques“ z adresy enriques.research@gmx.com, prílohou ktorej bol list javiaci sa ako list vyhotovený žalovaným, označený ako „Sprístupnenie informácie“, podpísaný neznámou osobou, konajúcou za Mgr. J. Q., riaditeľku odboru komunikácie, a jeho obsahom bol nasledovný text: „Posádky

lietadiel spoločnosti Go2Sky, spol. s r.o. nemajú splnené povinnosti vyplývajúce z príslušných právnych predpisov vo vzťahu k výcviku posádok v oblasti bezpečnostnej ochrany počas letu“. Až na základe vlastnej žiadosti zo 17. augusta 2017 (adresovanej žalovanému) sa sťažovateľ dozvedel, že dokument, ktorý bol prílohou uvedenej e-mailovej správy, je skutočne právnym aktom žalovaného, teda právnym aktom, ktorý je možné preskúmať správnym súdom.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 Správneho súdneho poriadku), preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti sťažovateľa (§ 453 ods. 1 a 2 Správneho súdneho poriadku), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 455 Správneho súdneho poriadku) a po jeho preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

10. V prejednávanej veci sa sťažovateľ v postavení žalobcu žalobou podanou na Krajskom súde v Bratislave dňa 31. októbra 2017, domáhal, aby súd zakázal žalovanému sprístupňovať informáciu obsiahnutú v liste žalovaného č. 23185/2017/OK/58299 zo 14. augusta 2017 označenom ako „Sprístupnenie informácie“ a aby žalovanému uložil povinnosť obnoviť stav pred zásahom tým, že osobám, ktorým bola sprístupnená informácia, doručí kópiu rozhodnutia súdu o tomto zákaze a zároveň, aby zaviazal žalovaného o splnení tejto povinnosti upovedomiť súd.

11. Podľa ustanovenia § 97 Správneho súdneho poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak, správny súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže správny súd konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

12. Podľa ustanovenia § 98 ods. 1 písm. d) Správneho súdneho poriadku, správny súd uznesením odmietne žalobu, ak bola podaná oneskorene.

13. Podľa ustanovenia § 107 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, predseda senátu nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, ak

- a) o to požiada aspoň jeden z účastníkov konania,
- b) vykonáva dokazovanie,
- c) to vyžaduje verejný záujem,
- d) je to na prejednanie veci potrebné alebo
- e) tak ustanovuje tento zákon.

14. Podľa ustanovenia § 107 ods. 2 Správneho súdneho poriadku, v ostatných prípadoch rozhoduje správny súd bez pojednávania.

15. Podľa ustanovenia § 124 ods. 3 Správneho súdneho poriadku, ak sa pojednávanie nenariaduje, správny súd vykoná dokazovanie oboznámením sa s dôkazmi, ktoré sa nachádzajú v súdnom spise.

16. Podľa ustanovenia § 252 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, žalobca sa môže žalobou domáhať ochrany pred iným zásahom orgánu verejnej správy, ak takýto zásah alebo jeho následky trvajú alebo ak hrozí jeho opakovanie.

17. Podľa ustanovenia § 256 Správneho súdneho poriadku, žaloba musí byť podaná v lehote dvoch mesiacov odo dňa, keď sa osoba dotknutá iným zásahom orgánu verejnej správy o ňom dozvedela, najneskôr do dvoch rokov odo dňa vykonania iného zásahu orgánom verejnej správy.

18. Z citovaných ustanovení je zrejmé, že úlohou Krajského súdu v Bratislave po podaní žaloby bolo skúmať, či sú splnené podmienky, za ktorých môže správny súd o podanej žalobe konať a rozhodnúť. Jednou z procesných podmienok konania je aj včasnosť podania žaloby. Krajský súd zisťoval moment rozhodujúci pre začatie plynutia lehoty z tvrdení a listín predložených sťažovateľom, ako aj z vyjadrenia a listín predložených žalovaným. Nie je dôvodná námietka sťažovateľa, že krajský súd mal nariadiť vo veci pojednávanie, na ktorom by vykonal dokazovanie za účelom zisťovania začiatku plynutia

subjektívnej lehoty na podanie žaloby. Ako vyplýva z ustanovenia § 107 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, pojednávajúce sa nariaďuje na prejednanie vecí samej. Skúmanie procesných podmienok sa uskutočňuje spravidla ešte pred nariadením pojednávania vo veci a podkladom pre zisťovanie sú listiny a tvrdenia účastníkov predložené súdu, ako aj skutočnosti známe súdu z jeho činnosti. Krajský súd vychádzal z takýchto podkladov a nebolo jeho zákonnou povinnosťou pre ustálenie momentu začiatku plynutia lehoty na podanie žaloby nariaďovať pojednávajúce, pokiaľ to nepovažoval pre svoje rozhodnutie (a skutočné zistenie stavu veci) za potrebné.

19. V súlade s § 124 ods. 3 Správneho súdneho poriadku krajský súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s dôkazmi, ktoré sa nachádzali v súdnom spise, pričom na ich základe ustálil rozhodný moment pre začatie plynutia lehoty na podanie žaloby. Ako už najvyšší súd uviedol, nebolo povinnosťou krajského súdu nariaďovať pojednávajúce, nakoľko nepristúpil k prejednaniu vecí samej. Jeho povinnosťou však bolo svoje závery o nedodržaní zákonnej lehoty na podanie žaloby náležite odôvodniť, a to najmä vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa, ktorý v postavení žalobcu v konaní pred krajským súdom tvrdil, že o zásahu žalovaného sa relevantne dozvedel až 31. augusta 2017. Aj keď sa krajský súd s jeho názorom nestotožnil, bolo jeho povinnosťou na túto argumentáciu adekvátne reagovať.

20. Je zrejmé, že v prejednávanej veci sťažovateľ nebol účastníkom konania ani adresátom rozhodnutia žalovaného, ktoré považuje za iný zásah orgánu verejnej správy do svojich práv, z čoho vyplýva, že o tomto rozhodnutí žalovaného sa musel dozvedieť sprostredkovaním a pre účely posúdenia dodržania subjektívnej lehoty v zmysle § 256 Správneho súdneho poriadku je nevyhnutné zistiť, kedy sa tak stalo. Sťažovateľ tvrdí, že relevantnú informáciu obdržal až 31. augusta 2017, keď mu žalovaný v reakcii na jeho žiadosť oznámil, že dokument, ktorý predtým sťažovateľ obdržal v e-mailovej správe, je aktom žalovaného.

21. Na rozdiel od sťažovateľa považoval krajský súd za rozhodný moment pre začatie plynutia lehoty na podanie žaloby deň, keď sťažovateľ adresoval ministrovi dopravy a výstavby list (17. augusta 2017), ktorý podľa krajského súdu preukazuje, že sťažovateľovi bol známy obsah rozhodnutia žalovaného č. 23185/2017/OK/58299 zo 14. augusta 2017 („Sprístupnenie informácie“), ktoré v tejto veci sťažovateľ považuje za iný zásah orgánu verejnej správy.

22. Najvyšší súd sa oboznámil s listinami, ktoré sú súčasťou súdneho spisu, a zo žiadosti sťažovateľa o sprístupnenie informácie z 18. augusta 2017 (zaevidovanej u žalovaného pod č. 59503) zistil, že sťažovateľ požadoval sprístupniť kópiu dokumentu „Sprístupnenie informácie“ (podľa prílohy), a to bez vymazania dátumu, čísla a adresáta, a požadoval sprístupniť kópiu vyjadrenia sekcie civilného letectva, na ktorú dokument „Sprístupnenie informácie“ odkazuje. Prílohou žiadosti bol list žalovaného označený vo veci ako „Sprístupnenie informácie“, adresát, číslo a dátum neboli viditeľné, a z jeho obsahu vyplývalo, že žalovaný na základe žiadosti neznámeho žiadateľa o informácie mu poskytol informáciu, že „Posádky lietadiel spoločnosti Go2Sky, spol. s r.o. nemajú splnené povinnosti vyplývajúce z príslušných právnych predpisov vo vzťahu k výcviku posádok v oblasti bezpečnostnej ochrany počas letu“. Žalovaný listom č. 24013/2017/OK/59720 zo dňa 28. augusta 2017, zaslaným sťažovateľovi 31. augusta 2017, sprístupnil požadované dokumenty, a to s výnimkou osobných údajov fyzických osôb, ktoré žalovaný anonymizoval.

23. Po preskúmaní veci dospel kasačný súd k záveru, že sťažovateľ potom, ako mu bola v dňoch 16. a 24. augusta 2017 do elektronickej pošty preposlaná správa (pôvodne poslaná z adresy enriques.research@gmx.com), prílohou ktorej bol list pod hlavičkou žalovaného, označený ako „Sprístupnenie informácie“, obsahujúci odpoveď týkajúcu sa spoločnosti sťažovateľa, nepostupoval nesprávne, keď si najskôr priamo u žalovaného overil autorstvo tohto dokumentu (na základe vlastnej žiadosti o poskytnutie informácií) a až následne, po faktickom potvrdení žalovaného, že sa jedná o ním vydaný dokument, podal žalobu na správny súd. Nemožno v tejto veci na ťarchu sťažovateľa prijať záver, že nemal mať pochybnosť o pravosti sporného dokumentu a bez toho, aby sa najskôr obrátil na deklarovaného autora tohto dokumentu, mal ihneď podať žalobu na súd.

24. Ako vyplýva z uvedeného, závery krajského súdu, že sťažovateľovi bol preukázateľne známy obsah rozhodnutia žalovaného č. 23185/2017/OK/58299 zo 14. augusta 2017 už dňa 17. augusta 2017, keď adresoval list ministrovi dopravy a výstavby, považoval najvyšší súd za nesprávne.

25. Najvyšší súd Slovenskej republiky z uvedených dôvodov uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/266/2017-68 z 25. apríla 2019 zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie (§ 462 ods. 1 Správneho súdneho poriadku). V novom rozhodnutí krajský súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 Správneho súdneho poriadku).

26. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e prípustný.